

Значні перспективи в плані інтеграції дає методологія формування технологій за модульним принципом. В рамках розробки методології трансферу технологічних інновацій на провідні позиції виходить перехід з ординарного виробництва на рівень стандартизованих сировинних ресурсів, які в достатній мірі інтегровані в інші галузі. Розроблені підходи і алгоритми пройшли відповідну апробацію і використані в «Комплексній програмі інноваційно-інвестиційного розвитку АПВ Харківської області в період до 2020 року», ряді регіональних галузевих програм та інноваційно-інвестиційних проектів.

ЯКІСНЕ ХАРЧУВАННЯ У СИСТЕМІ ЦІЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

*Шibaєва Н.В., к.е.н., доцент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Якісне харчування є життєво важливою основою розвитку людини, фактором формування і реалізації людського капіталу. Поліпшення якості харчування призводить до позитивних наслідків як для окремих людей, домогосподарств, так і для суспільства в цілому. Для всіх країн неповноцінне харчування є перешкодою до сталого розвитку, майже кожен третій житель планети так чи інакше стикається з цією проблемою, про її масштаби свідчать наступні дані: 2 млрд. людей відчувають дефіцит поживних мікроелементів; 1,9 млрд. людей страждають від надмірної ваги; 161 млн. дітей молодше 5 р. мають низький зріст для свого віку; 794 млн людей відчувають дефіцит калорій.

Світовий досвід підтверджує, що країни, яким вдалося у короткі терміни скоротити масштаби неповноцінного харчування, зробили це завдяки ефективній державній політиці. Наприклад, у Махараштрі, одному з найбільших штатів Індії, програма Nutrition Mission в період 2006-2012 рр. зіграла важливу роль в зниженні затримки росту у дітей [1].

У 2013 р. проблеми повноцінного харчування обговорювалися на саміті «Здорове харчування» (N4G) в Лондоні, де представники урядів, агентств ООН, громадянського суспільства, бізнес-спільноти, скоординували заходи щодо поліпшення ситуації з харчуванням у всьому світі і за підсумками саміту 90 учасників підписали Глобальну угоду про здорове харчування (Global Nutrition for Growth Compact), взявши на себе зобов'язання щодо впровадження конкретних заходів для боротьби з неповноцінним харчуванням. На саміті також зазначалося, що повноцінне харчування може бути забезпечене сукупністю наступних умов: наявністю попиту, державною підтримкою, інвестиціями в конкретні програми, залученням різних секторів в процес розробки нових ініціатив.

Такі сектори і сфери економіки, як сільське господарство, освіта, охорона здоров'я, та політика соціального захисту прямо або опосередковано впливають на якість і повноцінність харчування. Існує і зворотний зв'язок: потреби в повноцінному харчуванні стимулюють інвестування в НДДКР в сфері харчування, попит на здорове харчування сприяє вирощуванню бобових, овочів, фруктів, тим самим забезпечуючи диверсифікацію сільськогосподарського виробництва. Але практика свідчить, що попит на здорові продукти харчування зростає по мірі збільшення доходів, тому підтримка доходів домогосподарств є одним із завдань держави, вирішення якого дозволить знижувати масштаби неповноцінного харчування.

Все вищевикладене також актуально для сучасної України, адже 55 % населення країни має надмірну вагу. За останні 30 р. цей показник збільшився на 10-30 % для різних вікових і статевих груп [2]. За результатами опитування, проведеного у січні 2015р., 4 % домогосподарств повідомили, що не змогли забезпечити навіть достатнє харчування, хоча домогосподарства витрачали на харчування 54 % сукупних витрат, при цьому вартість (30 грн) та калорійність (2729 ккал) продуктів, спожитих за добу однією особою, у домогосподарствах з дітьми до 18 р. були менші, ніж у домогосподарствах без дітей – в 1,3 та в 1,4 рази [3].

Вважаємо, що соціальна держава повинна створювати умови, які будуть сприяти інвестиціям у розвиток людського потенціалу, у тому числі забезпечать збалансоване харчування, як базову умову відтворення людського капіталу. Серед заходів державної політики, сприяючих просуванню здорового харчування, відзначимо наступні: вимоги маркування харчової цінності продуктів, обмеження маркетингу в продовольчій галузі, оподаткування і субсидування виробництва продуктів забезпечують здорове харчування, забезпечення доступності більш здорових продуктів харчування в роздрібній торгівлі, а також формування зв'язків між програмами харчування в дитячих установах і місцевими сільгоспідприємствами.

Література: 1. Nutrition Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://globalnutritionreport.org/>; 2. Соціально-демографічна характеристика домогосподарством України у 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>; 3. Соціально-економічне становище домогосподарств України у 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.